

הצעת חוק ייצוג הולם לעובדים עם מוגבלות בגופים ציבוריים (תיקוני חקיקה), התשע"ה-2015*

1. תיקון חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות
בחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998 –

(1) בסעיף 5, בהגדרה "גוף ציבורי" אחרי פסקה (3) יבוא:
" (4) שירות בתי הסוהר".

(2) אחרי סעיף 9 יבוא:

"ייצוג הולם לאנשים עם מוגבלות אצל מעסיק שהוא גוף ציבורי
9א. (א) בלי לגרוע מהוראות סעיף 9, לעניין מעסיק לאנשים עם מוגבלות אצל מעסיק שהוא גוף ציבורי לא יראו ייצוג הולם אלא אם כן 3% / 5% לפחות מקרב עובדיו הם אנשים עם מוגבלות משמעותית;

(ב) במניין העובדים לפי סעיף קטן זה –

(1) יובא בחשבון גם משתקם המועסק בגוף הציבורי אף שלא מתקיימים לגביו יחסי עבודה;

(2) לא יובאו בחשבון או עובדים של קבלן כוח אדם או קבלן שירות המועסקים אצל הגוף הציבורי.

(ג) מעסיק כאמור בסעיף קטן (א) ימנה ממונה תעסוקה לאנשים עם מוגבלות (להלן – הממונה); הממונה ישמש כתובת לפניית העובד והמעסיק בנושא ייצוג הולם, ויהיה כפוף בעניינים הנוגעים למילוי תפקידו להנחיות מקצועיות שתקבע הנציבות.

(ד) בלי לגרוע מהוראות לפי סעיף 9(ג)(1) –

* הצעת חוק מס' פ/1042/20 (מספר פנימי: 563813); פ/1206/20 (מספר פנימי: 563746) הועברו לוועדה ביום ז' בתמוז התשע"ה (24 ביוני 2015).

(1) לא יאוחר מ-31 במרס בכל שנה, יגיש מעסיק כאמור בסעיף קטן (א) לשר הממונה על פעילותו ולנציבות דין וחשבון מקוון באשר לייצוג הולם של אנשים עם מוגבלות משמעותית בקרב עובדי הגוף הציבורי האמור;

(2) דיווח המעסיק לגבי עובד כאמור בפסקה (2) להגדרה "אדם עם מוגבלות משמעותית" יתבסס על דיווחים שהעובדים מסרו מרצונם;

(3) מעסיק שאינו עומד בחובת הייצוג ההולם המוטלת עליו כאמור בסעיף קטן (א), יפרט את השינוי מנתוני ההעסקה של אנשים עם מוגבלות משמעותית בשנה הקודמת והסבר לשינוי, ויצרף לדין וחשבון שהוא מגיש תכנית שנתית בנושא קידום העסקת אנשים עם מוגבלות שאושרה בידי הנהלת המעסיק וכוללת את כל אלה (בסעיף זה – תכנית לקידום העסקת אנשים עם מוגבלות), לעניין משרות פנויות:

(א) הוראות בדבר מתן עדיפות למועמדים מקרב אנשים עם מוגבלות משמעותית, כאשר הם בעלי כישורים דומים לכישוריהם של מועמדים אחרים, לעניין משרה או קבוצת משרות או לעניין דרגה או קבוצת דרגות שיפורטו בהוראות, ולתקופה שתיקבע בהן;

(ב) ייעוד משרות אשר יועסקו בהן, ככל האפשר, רק מועמדים מקרב אנשים עם מוגבלות משמעותית, תוך פירוט היקפן מכלל המשרות שצפויות להתפנות ופירוט סוג המשרות שייעדו כאמור;

(ג) הוראות בדבר פניה לאיתור מועמדים לרשימת גורמים שעיסוקם בשילוב אנשים עם מוגבלות משמעותית שתפרסם הנציבות באתר האינטרנט.

(ד) תיעוד מילוי הוראות פסקאות משנה (א) עד (ג), ובכלל זה תיעוד בדבר נימוקים לעניין בחירת מועמדים למשרות פנויות או חדשות.

(3) השר הממונה על הגוף הציבורי יגיש לממשלה, למבקר המדינה, לנציבות ולוועדת העבודה, הרווחה והבריאות של הכנסת, אחת לשנה, דין וחשבון כאמור לגבי כל הגופים הציבוריים שבתחום אחריותו; דו"ח כאמור יפרט את הייצוג של אנשים עם מוגבלות בקרב העובדים בכלל, ובקרב קבוצות עובדים לפי דרגות שכר, ובקרב קבוצות עובדים שנקלטו במקום העבודה, שקודמו בעבודה ושסיימו את העסקתם.

(ה) לעניין סעיף זה –

"אדם עם מוגבלות משמעותית" – כל אחד מאלה:

(1) מי שרופא שהוסמך לאשר נכות לפי כל דין אישר לגביו בכתב שדרגת נכותו מגיעה ל-40% לפחות [או: מי שנקבעה לו דרגת נכות של 40% לפחות לעניין סעיף 9(5) לפקודת מס הכנסה, או לפי חיקוק המפורט בסעיף האמור];

(2) מי שרופא שהוסמך לאשר נכות לפי כל דין אישר לגביו בכתב שדרגת נכותו מגיעה ל-20% לפחות והושם בעבודה במסגרת שיקום מחמת מוגבלותו לפי פרקים ה' או ט' לחוק הביטוח הלאומי, לפי חוק הנכים (תגמולים ושיקום), התשי"ט-1959 [נוסח משולב]², או לפי חוק שיקום נכי נפש בקהילה, התש"ס-2000³, או שהופנה לעבודה במסגרת שיקום מקצועי אחר שקבע השר;

(4) מי שזכאי לשכר מינימום מותאם לפי סעיף 17 לחוק שכר מינימום, התשמ"ז-1987;

(5) מי שהוא משתקם, כהגדרתו בחוק זכויות אנשים עם מוגבלות המועסקים כמשתקמים;

"קבלן כוח אדם" ו"קבלן שירות" – כהגדרתם בסעיף 20א לחוק שעות עבודה ומנחה, התשי"א-1951;

(ו) הוראות סעיף זה יחולו לעניין הגופים הציבוריים שלהלן בשינויים אלה:

(1) משטרת ישראל – במניין כלל העובדים לא יובא בחשבון שוטר בתפקיד מבצעי, ושיעור הייצוג ההולם מיתרת העובדים יהיה 7%;

(2) שירות בתי הסוהר – במניין כלל העובדים לא יובא בחשבון סוהר בתפקיד מבצעי, ושיעור הייצוג ההולם מיתרת העובדים יהיה 7%;

² ס"ח התשי"ט, עמ' 276.

³ ס"ח התשי"ס, עמ' 231.

(3) רשות כבאות והצלה – במניין כלל העובדים לא יובא בחשבון כבאי או קצין כבאות והצלה, ושיעור הייצוג ההולם מיתרת העובדים יהיה 7%;

(4) אגודת מגן דוד אדום – במניין כלל העובדים לא יובא בחשבון כונן או נהג אמבולנס, ושיעור הייצוג ההולם מיתרת העובדים יהיה 7%.

(5) צבא הגנה לישראל –

(א) יראו חייל המשרת בצבא הגנה לישראל בשירות סדיר בהתאם להתחייבות לשירות קבע כעובד, אף שאין מתקיימים יחסי עבודה;

(ב) יובאו במניין רק חיילים שאינם בתפקיד לוחם או תומך לחימה;

(ג) לעניין ההגדרה "אדם עם מוגבלות משמעותית" ייקבעו התאמות בפקודות הצבא";

(3) אחרי סעיף 15 יבוא:

אחריות עובד 15א. (א) עובד אחראי אצל מעסיק כאמור בסעיף 9א אחראי במעסיק שהוא גוף ציבורי חייב לפקח ולעשות כל שניתן להבטיח כי המעסיק יגיש דיווח שנתי כאמור בסעיף 9א(א), ואם אין בקרב עובדיו ייצוג הולם של אנשים עם מוגבלות משמעותית – יגיש תכנית לקידום העסקת אנשים עם מוגבלות, לפי סעיף 9א(ד)(3);

(ב) לא הגיש מעסיק דיווח שנתי או לא הגיש תכנית לקידום העסקת אנשים עם מוגבלות שהיה חייב בהגשתה, חזקה היא שעובד אחראי אצל המעסיק הפר את חובתו האמורה בסעיף קטן (א), אלא אם כן הוכיח כי עשה כל שניתן כדי למלא את חובתו.

(ג) הפרת החובה כאמור בסעיף קטן (א) תיחשב כעבירת משמעת של העובד האחראי, לפי הדין המשמעותי החל עליו.

(ד) לעניין סעיף זה, "עובד אחראי אצל מעסיק" – מנהל פעיל אצל המעסיק, אדם האחראי מטעם המעסיק על התחום שבו נעברה העבירה, הממונים עליו לרבות הממונים על הממונים עליו.

[לדיון: האם לכלול גם מנגנוני אכיפה? מוצע להלן מנגנון עונשי וכן מנגנון של צוו

אכיפה:

"אכיפה לעניין אי 15.ב. (א) מעסיק כאמור בסעיף 9א שעשה אחת מקיום ייצוג הולם
מאלה, דינו – קנס כאמור בסעיף 61(א)(2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977:

(1) לא הגיש דיווח שנתי בניגוד להוראות 9א(ד)(1);

(2) אין בקרב עובדיו ייצוג הולם של אנשים עם מוגבלות משמעותית והוא לא הגיש תכנית לקידום העסקת אנשים עם מוגבלות, בניגוד להוראות סעיף 9א(ד)(3);

(3) לא מינה ממונה בניגוד להוראות סעיף 9א(ג).

[האם גם לקבוע עבירה על אי מימוש התכנית?]

(ב) בלי לגרוע מהוראות סעיף 14 לחוק שוויון ההזדמנויות בעבודה כפי שהוחל בסעיף 13(א), עובד אחראי אצל מעסיק כאמור בסעיף 9א שאינו תאגיד חייב לפקח ולעשות כל שניתן למניעת הפרת הוראת צו ייצוג הולם בידי המעסיק או בידי עובד מעובדיו; המפר הוראה זו, דינו – הקנס כאמור בסעיף 61(א)(1) לחוק העונשין; לעניין סעיף זה, "עובד אחראי אצל מעסיק" – מנהל פעיל אצל המעסיק, אדם האחראי מטעם המעסיק על התחום שבו נעברה העבירה, הממונים עליו לרבות הממונים על הממונים עליו.

(ג) הנציב או עובד ציבור שהוא הסמך לעניין סעיף זה, רשאי להורות למעסיק כאמור בסעיף 9א, שלא מינה ממונה, או שאין בקרב עובדיו ייצוג הולם של אנשים עם מוגבלות משמעותית והוא לא הגיש תכנית לקידום העסקת אנשים עם מוגבלות, או שאינו מיישם תכנית כאמור שהגיש, לנקוט פעולות שיפורטו על ידו לשם קיום חובתו ייצוג הולם כאמור באותו סעיף (בסעיף זה – צו ייצוג הולם) והוראות סעיף 19מג(ג) ו-(ה) עד (ז) יחולו על צו כאמור, בשינויים המחויבים.

[האם לאפשר מתן צו גם בשל אי מימוש התכנית?]

(ד) מעסיק כאמור בסעיף 9א המפר צו ייצוג הולם, דינו – הקנס כאמור בסעיף 61(א)(3) לחוק העונשין, וקנס נוסף, בשיעור של 5% מהקנס כאמור, לכל יום שבו נמשכת העבירה מעבר לתקופת הזמן שנקבעה בצו ייצוג הולם.

[ה) הוראות סעיף 19מח יחולו לעניין עבירות לפי סעיף זה, בשינויים המחויבים.]]

2. תיקון חוק שירות המדינה (מינויים) שירות המדינה (מינויים) – בחוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט–1959⁴, בסעיף 15א –

(1) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"(א1) לא יראו ייצוג הולם אלא אם כן 3% / 5% לפחות מקרב העובדים הם אנשים עם מוגבלות משמעותית, כהגדרתה בסעיף 9א(ה) לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות."

(2) בסעיף קטן (ב)(3), אחרי "מוגבלות" יבוא "תינתן עדיפות כאמור לאנשים עם מוגבלות משמעותית כהגדרתם בסעיף 9א(ה) לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח–1998, ובלי לגרוע מכך", ואחרי "חומרה מסוימת" יבוא "אחרת".

3. הוראות מעבר והוראות שעה (א) דיווח ראשון לפי סעיף 15א לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח–1998, יוגש בתוך שישה חודשים מתחילתו של חוק זה.

⁴ ס"ח התשי"ט, עמ' 86.

(ב) על אף ההוראות לעניין האחוזים לעניין ייצוג הולם שנקבעו בסעיף 9(א) לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998, כנוסחו בסעיף 1 לחוק זה, ובסעיף 15א(א) לחוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959 כנוסחו בסעיף 2 לחוק זה, בכל שנה מחמש השנים מתחילתו של חוק זה ועד להשלמת אחוז הייצוג ההולם המתחייב לפי ההוראות האמורות, יגדל בכל שנה ב-1, מספר האחוזים של שיעור הייצוג ההולם הנדרש של אנשים עם מוגבלות בקרב עובדי מעסיק.

פ/20/1042 יוזמים: חברי הכנסת איציק שמולי, קארין אלהרר, מירב בן ארי, יואב בן צור, רועי פולקמן, אורן אסף חזן, אילן גילאון, מיקי רוזנטל, נחמן שי, משה גפני, מנואל טרכטנברג, אייל בן ראובן, תמר זנדברג, מיכל רוזין, מיקי לוי, חיים ילין, עיסאווי פריג', רחל עזריה, מכלוף מיקי זוהר, אברהם נגוסה, עבדאללה אבו מערוף, רויטל סויד, זהבה גלאון, טלי פלוסקוב, דב חנין, מיכאל אורן, אלי אלאוף, שלי יחימוביץ', מרב מיכאלי, עמר בר-לב, איתן כבל, חנין זועבי, יחיאל חיליק בר, אורי מקלב, אראל מרגלית, אחמד טיבי, יוסי יונה

פ/20/1206 יוזמים: חברי הכנסת יואב קיש, נורית קורן, דוד ביטן, מכלוף מיקי זוהר, אורי מקלב, אלי כהן, ניסן סלומינסקי, יצחק וקנין, רוברט אילטוב

472 - 563813